

The Proceedings of the 11th Academic Conference
on Communication Research and Creative Works

รายงานสืบเนื่องการประชุมวิชาการ งานวิจัยและงานสร้างสรรค์ ทางนิเทศศาสตร์ ครั้งที่ ๑๑

วันศุกร์ที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เวลา ๐๘.๓๐ น. - ๑๒.๓๐ น.

ณ มหาวิทยาลัยสยาม

ด้วยระบบการประชุมทางไกล
ผ่านจอภาพ โดยแอปพลิเคชัน

Google Meet

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ
อภิปรายงานวิจัยและงานสร้างสรรค์

- ศาสตราจารย์กิตติคุณ เมตตา วิวัฒนานุกูล
- รองศาสตราจารย์ อวยพร พานิช
- รองศาสตราจารย์ ถิรนนท์ อนวัชศิริวงศ์
- รองศาสตราจารย์ ดร.กุลธิดา ธรรมวิภังษ์
- รองศาสตราจารย์ ดร. กฤษณ์ ทองเลิศ
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. กาญจนา มีศิลปวิภักย์
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ศศิพรรณ บิลมานโชนัญญ์
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รัตนา ทิมเมือง
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สมเกียรติ รุ่งเรืองวิริยะ
- ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษณ์ คำนนท์

จัดโดย

เครือข่ายนิเทศศาสตร์ และสมาคมธุรกิจถ่ายภาพ

การสร้างสรรค์ชุดตัวอักษร: กรณีศึกษา ชมรมเพื่อนชาวตอย มหาวิทยาลัยนเรศวร

- จักรพรรดิ ภูเก้าล้วน, ธิติ อุ่นใจ, รณชัย สนทพ, อ๋อสมาร์ พาริก
และชุนทดุรงค์ กาญจนกิจสกุล _____ 306

การขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทยด้วยซีรี่ย์สวยในอุตสาหกรรมบันเทิง

- สุเทพ เดชะชีพ, รวีดา เหล็กกล้า และณัฐพงศ์ แยมเจริญ _____ 320

การประยุกต์ใช้แนวคิด “สอนน้อยเรียนรู้มาก” ในการจัดการเรียนรู้วิชาการผลิตรายการวิทยุดิจิทัล

- จิราพร ยั่งสุข _____ 331

การรังสรรค์ทัศนมิติในงานภาพถ่าย

- เวทิต ทองจันทร์, รัฐพล ไชยรัตน์, และศิริชัย ศิริกายะ _____ 331

• ภาคผนวก _____ 353

Communication Arts

DiSTANCiNG

การประยุกต์ใช้แนวคิด “สอนน้อยเรียนรู้มาก” ในการจัดการเรียนรู้วิชาการผลิตรายการวิทยุดิจิทัล

Applying The Teach Less, Learn More (TLLM) concept to Learning Management in Digital Radio Production course

จิราพร ยั่งยืน*

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอการประยุกต์ใช้แนวคิด “ครูสอนให้น้อยลง เด็กเรียนรู้เองมากขึ้น หรือ Teach Less, Learn More (TLLM)” ในการจัดการเรียนรู้วิชาการผลิตรายการวิทยุดิจิทัล โดยผู้สอนออกแบบการเรียนรู้จากการตั้งคำถามเพื่อให้ผู้เรียนได้คิดและค้นคว้าข้อมูล เรียนรู้จากกิจกรรมโดยใช้โครงงาน ฝึกผู้เรียนให้มีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่สามารถนำไปใช้ในชีวิตจริงได้ มีการจัดกิจกรรมโดยให้ผู้เรียนทุกคนได้เรียนรู้ร่วมกัน โดยมีผู้สอนเป็นผู้ออกแบบการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เช่น การเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การเรียนรู้จากโครงงาน การเรียนรู้แบบสืบค้น การทำงานร่วมกัน การคิดขั้นสูง เป็นต้น

หลังจากนำแนวคิดการจัดการเรียนการสอนดังกล่าวเป็นฐานในการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาการผลิตรายการวิทยุดิจิทัล ทำให้เกิดข้อค้นพบ 2 ด้าน ดังนี้ 1) ผู้เรียนเกิดความวิตกกังวลในการหาแนวคิดเพื่อทำโครงการ เนื่องจากยังไม่มีแนวคิดในการทำโครงการ 2) ในการดำเนินโครงการ นักศึกษาสามารถนำเนื้อหาวิชาต่างๆ มาบูรณาการในโครงการ ผู้สอนควรพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างโครงการ เนื้อหาวิชา และเป้าหมายของหลักสูตร

คำสำคัญ : สอนน้อยเรียนรู้มาก / การจัดการเรียนรู้ / การผลิตรายการวิทยุดิจิทัล

Abstract

The purpose of this study is to present the applying “Teach Less, Learn More (TLLM)” concept to the Learning Management in Digital Radio Production course. The course inspector designed class activities based on the TLLM concept, which resulted in classroom interaction, student’s opportunity for expression, class project practicing. The course, which is built through innovation and effective teaching approaches and strategies (Student Center, Project Based Learning, Inquiry Method, Team Work and Critical Thinking), aims at student’s life-long skills which can be used in real life.

* อาจารย์ประจำคณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

After conducted the Digital Radio Production course applied with TLLM concept, the study found that: 1) At the beginning students felt anxious as they could not generate idea for project development. After the course continues, students gradually create their project's concept and goal, led to group enthusiasm and collaboration. 2) During project operation, students are able to integrate the other courses' contents into the Digital Radio Production course and their projects. This study recommends teachers considering the relevance among the project, the course content, and curriculum's goal,

Keyword: Teach Less / Learn More (TLLM) / Learning Management / Digital Radio Production course

บทนำ

ผู้เขียนเคยตั้งคำถามกับคำคมของผู้รู้หลายท่านที่ได้กล่าวไว้ว่า “การทำสงครามที่ดีที่สุด คือ การชนะได้โดยไม่ต้องรบ” หากนำปรัชญาเหล่านี้มาเปรียบเทียบกับการสอนจะเป็นอย่างไรเหตุใดจึงเป็นเช่นนั้น เมื่อได้ศึกษาอย่างถ่องแท้จึงค้นพบว่า ในความเป็นจริงแล้ว “วิธีสอนที่ดี คือ การสอนแบบไม่สอน” ผู้สอนมีหน้าที่เพียงให้คำปรึกษา แนะนำ และสนับสนุน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ฝึกให้คิดเอง ทำเอง เรียนรู้เอง และสามารถสืบค้นความรู้ในเรื่องที่สนใจด้วยตนเอง โดยผู้สอนไม่ต้องบังคับให้ทำในสิ่งที่ผู้สอนต้องการ เนื่องจากความรู้ที่ผู้เรียนได้รับไม่ได้เกิดจากผู้สอน หากแต่เกิดจากความใฝ่รู้ของผู้เรียนเอง มีแรงบันดาลใจในการเรียนรู้ ต้องการค้นคว้า ต้องการหาความรู้นอกห้องเรียนหรือนอกตำราเรียนที่ไม่ได้เขียนไว้ นั่นคือ ประสบการณ์หรือการได้ฝึกปฏิบัติ ซึ่งทำให้ผู้เรียนจดจำและเข้าใจได้ดีกว่าการท่องจำและนำไปสอบเพียงอย่างเดียว การได้รู้เพียงทฤษฎีโดยไม่สามารถนำไปปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้ได้ ทำให้การเรียนการสอนมีคุณภาพภาพลดลง

“สอนให้น้อยลงเรียนรู้ให้มากขึ้น” เป็นแนวคิดที่ผู้สอนสามารถนำไปปรับใช้ได้กับทุกรายวิชา โดยผู้สอนกระตุ้นและจัดกระบวนการเรียนรู้ให้ตรงกับความสนใจของผู้เรียนสอดคล้องและครอบคลุมเนื้อหาวิชา จัดกระบวนการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับยุคสมัยโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญฝึกให้คิดเป็น แก้ปัญหาเป็น มีเหตุผล เพราะการเรียนรู้ไม่ใช่เพียงการอ่านหนังสือ ทำข้อสอบ ได้เกรด สำเร็จการศึกษาและรับปริญญาเท่านั้น แต่การเรียนการสอนคือการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีคุณภาพออกสู่ตลาดแรงงานในอนาคต โดยต้องต้องฝึกให้คิดเป็นและปฏิบัติได้ ดังนั้น ผู้เขียนจึงมีความสนใจที่จะนำแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบ “สอนให้น้อยลง เรียนรู้ให้มากขึ้น” หรือ Teach Less, Learn More (TLLM) มาประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน โดยนำมาใช้ในการเรียนการสอนหัวข้อ โครงงานการสร้างสรรค์และผลิตรายการวิทยุดิจิทัลซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาการผลิตรายการวิทยุดิจิทัล เพื่อพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียนและหล่อหลอมให้เป็นนักคิดสร้างสรรค์ มีความรู้เพิ่มเกี่ยวกับนวัตกรรม เรียนรู้จากทักษะชีวิตรอบตัวเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ได้จริงโดยมีผู้สอนเป็นเพียงผู้ชี้แนะและใช้คำถามให้เกิดการอภิปรายระหว่างผู้เรียนเท่านั้น จนนำไปสู่การนำไปปฏิบัติได้จริงต่อไป

แนวคิด Teach Less, Learn More (TLLM) คืออะไร?

“สอนให้น้อยลงเรียนรู้ให้มากขึ้น” หรือ Teach Less Learn More-TLLM เป็นแนวคิดการจัดการศึกษาของประเทศสาธารณรัฐสิงคโปร์ภายใต้วิสัยทัศน์การพัฒนาระบบการศึกษา Thinking Schools, Learning Nation ที่ต้องการให้ทุกโรงเรียนจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนเป็นนักคิดที่มีความรู้เกี่ยวกับนวัตกรรมเพิ่มขึ้น และสามารถสร้างสรรค์ผลงานเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้จริง

ในการจัดการเรียนการสอนตามแนวคิด TLLM ผู้สอนจะสอนน้อยลง หรือสอนเท่าที่จำเป็น เรียนรู้ร่วมกับผู้เรียนมากขึ้น มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้เรียน ผู้เรียนกับผู้สอน เพื่อเตรียมนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในชีวิตประจำวัน ซึ่งทำให้เกิดความเข้าใจอย่างยั่งยืนคงทน มากกว่าการสอนแบบเน้นผู้สอนเป็นสำคัญ (Teacher Center) มาเป็นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Student Center)

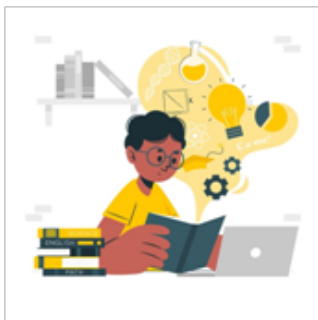
บทบาทของผู้สอนในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Teach Less, Learn More

ในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Teach Less, Learn More ผู้สอนต้องสอนให้น้อยลงหรือ Teach Less แต่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้มากขึ้นหรือ Learn More นั่นคือผู้สอนต้องกระตุ้นให้เรียนสามารถสร้างความรู้ได้ด้วยตนเองซึ่งบทบาทการสอนของผู้สอนแม้จะน้อยลงแต่บทบาทที่เพิ่มมากขึ้นของผู้สอน คือผู้สอนต้องมีการวางแผนและออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนเตรียมสื่อและแหล่งเรียนรู้และเตรียมคำถามที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองทั้งนี้ในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด TLLM ผู้สอนต้องคำนึงถึงคำถาม 3 คำถามได้แก่ 1) ทำไมต้องสอน (Remember Why We Teach) 2) สอนอะไร (Reflect on What We Teach) และ 3) สอนอย่างไร (Reconsider How We Teach) ซึ่งรายละเอียดทั้ง 3 คำถามสรุปเป็นประเด็นที่ผู้สอนควรคำนึงถึงในการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Teach Less, Learn More (TLLM) ได้ดังนี้ (ดัดแปลงจาก เวชฤทธิ์, 2555)

ทำไมต้องสอน (Remember Why We Teach)

- ส่งเสริมให้เกิดความสนใจเรียนรู้ มากกว่าเน้นเนื้อหาเพียงอย่างเดียว
- เน้นความเข้าใจมากกว่าการท่องจำ
- กระตุ้นให้เกิดความชอบ ความสนใจ มากกว่ากลัวความผิดพลาด ล้มเหลว
- ทำให้เข้าใจภาพรวมและการเชื่อมโยงกันของเนื้อหา มากกว่าสอนเนื้อหาแยกเป็นเรื่องๆ

สอนอะไร (Reflect on What We Teach)

- กระตุ้นให้คุณค่าของความรู้ สามารถนำไปใช้ได้จริง มากกว่านำความรู้ไปใช้การสอบเพียงอย่างเดียว
- เน้นกระบวนการการเรียนรู้ มากกว่าเน้นผลการเรียนรู้อย่างเดียว
- ส่งเสริมให้เกิดคำถามและคิดหาคำตอบ มากกว่าให้ปฏิบัติตามคำสั่งเท่านั้น
- มีความกระตือรือร้น สามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง มากกว่าเรียนรู้จากการทำแบบฝึกหัด

สอนอย่างไร (Reconsider How We Teach)

- ใช้วิธีการสอนหลากหลายมากกว่าสอนแบบเดียวกันกับผู้เรียนทั้งหมด
- แนะนำ ส่งเสริม จำลองสถานการณ์ มากกว่าบอกเล่าเพียงอย่างเดียว
- ประเมินผลด้วยวิธีที่หลากหลาย และเป็นไปตามสภาพจริงของกระบวนการเรียนการสอนและสภาพในห้องเรียน มากกว่าประเมินด้วยการสอบเท่านั้น

ขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด TeachLess, Learn More

การจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด Teach Less, Learn More สามารถจัดการเรียนรู้ได้หลายวิธีแต่ต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งวิธีหนึ่งผู้เขียนศึกษาและนำมาประยุกต์ในการจัดการเรียนรู้คือการออกแบบย้อนกลับ (Backward Design) พัฒนาโดย Wiggins & McTighe ประกอบด้วยขั้นตอนสำคัญ 3 ขั้นตอน(อ้างถึงใน เวชฤทธิ์ อังชนะ ภัทรขจร ,2555)ได้แก่

ขั้นตอนที่ 1 การกำหนดเป้าหมายการเรียนรู้ประกอบด้วย การกำหนดคำถามสำคัญ การกำหนดความเข้าใจที่คงทน (enduring understanding) จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาหรือความรู้ที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้และทักษะที่ต้องการพัฒนาเมื่อเสร็จสิ้นการสอนแล้วผู้เรียนต้องเกิดความเข้าใจที่คงทนประยุกต์ใช้ความรู้และเชื่อมโยงไปสู่สถานการณ์ต่างๆ โดยการกำหนดความเข้าใจที่คงทน (enduring understanding) มีหลักเกณฑ์ดังนี้

- (1) ความเข้าใจที่คงทนของเรื่องที่กำลังสอนควรสามารถถ่ายโอนสู่เรื่องอื่นๆ และชีวิตจริงได้ เพื่อเห็นผู้เรียนได้เห็นความเชื่อมโยงของเนื้อหาและความสำคัญของเนื้อหาที่มีต่อชีวิตจริง
- (2) ความเข้าใจที่คงทนไม่สามารถทำความเข้าใจได้ในทันทีที่ต้องผ่านกระบวนการสืบสวนอภิปรายตั้งคำถามและประเมินผล
- (3) ความเข้าใจที่คงทนเกิดจากการเชื่อมโยงความคิดรวบยอดทฤษฎี หลักการหรือกฎกับทักษะหรือกระบวนการ
- (4) ความเข้าใจที่คงทนควรนำไปสู่บทสรุปของเรื่องโดยผ่านกระบวนการคิดขั้นสูง

ตัวอย่างของความเข้าใจที่คงทน (enduring understanding)

ในรายวิชาการผลิตรายการวิทยุดิจิทัลจำแนกตามหัวข้อเรื่อง

หัวข้อเรื่อง	ความเข้าใจที่คงทนในหัวข้อเรื่อง
ความคิดสร้างสรรค์	ความคิดสร้างสรรค์มีบทบาทสำคัญต่อกระบวนการผลิตรายการวิทยุดิจิทัลทุกขั้นตอน รวมถึงรักษาสมดุลระหว่างความต้องการทางการตลาดและความงามเชิงศิลปะในการผลิตรายการ
การวิเคราะห์ผู้ฟังเป้าหมาย	การวิเคราะห์ผู้ฟังเป้าหมาย เป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยเป็นกรอบให้ผู้ผลิตรายการทราบว่าผู้ฟังรายการเป็นใคร ช่วยให้สามารถกำหนดแนวทางการผลิตรายการให้มีประสิทธิภาพ

ขั้นตอนที่ 2 การกำหนดหลักฐานการเรียนรู้และการประเมินผลการเรียนรู้

หลักฐานการเรียนรู้ได้แก่ชิ้นงานหรือภาระงานซึ่งเป็นร่องรอยของการเรียนรู้ที่ผ่านการปฏิบัติงานหรือทำกิจกรรมของผู้เรียนทำให้ผู้สอนทราบว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ในเรื่องนั้นๆ หรือไม่ ตัวอย่างชิ้นงาน เช่น ข้อเสนอผลิตรายการ (Proposal) แผนผลิตรายการ โครงสร้างการจัดแบ่งงาน (Break down) บทรายการ เป็นต้น ตัวอย่างของภาระงานเช่นการนำเสนอแผนผลิตรายการ การรายงานความคืบหน้าการดำเนินโครงการ การลงพื้นที่เก็บข้อมูล เป็นต้น

การประเมินผลการเรียนรู้เป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับผู้เรียนจากนั้นนำผลที่ได้มาสรุปว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้หรือไม่ในที่นี้ผู้เขียนได้ใช้การประเมินผลตามสภาพจริง ซึ่งเป็นการประเมินผลการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับแนวคิด TLLM เนื่องจากเป็นการประเมินผลที่สามารถประเมินได้ทั้งกระบวนการและผลที่ได้จากการเรียนรู้โดยคำนึงถึงการพิจารณากำหนดและประเมินหลักฐานการเรียนรู้ของผู้เรียนได้แก่

- ความเข้าใจที่คงทนและผลการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนคืออะไร
- จะใช้เครื่องมือใดในการประเมินความเข้าใจที่คงทนและผลการเรียนรู้ที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน
- ผู้สอนจะทราบได้อย่างไรว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้นั้นแล้วหรือยัง
- หลักฐานที่แสดงว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อะไรและเพียงพอหรือไม่ที่จะสรุปว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อะไร
- การประเมินผลการเรียนรู้ควรประเมินตามผลการเรียนรู้ที่ตั้งไว้

ขั้นตอนที่ 3 การวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

ขั้นตอนนี้ ผู้เขียนได้ออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดทักษะการคิดซึ่งต้องสอดคล้องกับขั้นตอนที่ 1 และ 2 โดยประเด็นที่ต้องคำนึงถึงในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แก่ผู้เรียนมีดังนี้

- การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ควรอยู่บนพื้นฐานในสิ่งที่ผู้เรียนสนใจและแหล่งเรียนรู้ควรอยู่ในชีวิตจริง
- เน้นการเรียนรู้แบบร่วมมือโดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันและมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนรวมทั้งนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้จริง
- ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์และแก้ปัญหาได้
- เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สืบค้นและหาความรู้ด้วยตนเองลงมือปฏิบัติและแก้ปัญหาด้วยตนเอง
- ผู้สอนมีบทบาทในการจัดรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายตั้งคำถามและกระตุ้นสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการสร้างความรู้

การประยุกต์ใช้แนวคิด TLLM ในการจัดการเรียนรู้การผลิตรายการวิทยุดิจิทัล

ผู้เขียนได้ประยุกต์ใช้แนวคิด TLLM ในการจัดการเรียนรู้หัวข้อ โครงการงานสร้างสรรค์และผลิตรายการวิทยุดิจิทัล ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของรายวิชาการผลิตรายการวิทยุดิจิทัลโดยมอบหมายให้นักศึกษาสาขาวิชาวิทยุโทรทัศน์ และสื่อดิจิทัล ชั้นปีที่ 2 ผลิตรายการวิทยุดิจิทัลในรูปแบบพอดแคสต์ เพื่อนำทางช่องทางออนไลน์ Youtube Channel ของสาขาวิชา โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบการออกแบบย้อนกลับ ซึ่งมีขั้นตอน 3 ขั้นตอนดังที่กล่าวไว้ข้างต้นโดยมีรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1: กำหนดเป้าหมายการเรียนรู้

คำถามสำคัญนักศึกษสามารถสร้างสรรค์และผลิตรายการวิทยุดิจิทัลในรูปแบบพอดแคสต์ที่มีประสบความสำเร็จเพื่อนำไปเผยแพร่ทางช่องทางออนไลน์ได้อย่างไร ความเข้าใจที่คงทนการสร้างสรรค์และผลิตรายการวิทยุดิจิทัลเป็นการนำเสนอข้อมูลความรู้และข่าวสาร ที่ผ่านกระบวนการคิดสร้างสรรค์ การวิเคราะห์ การสืบค้นข้อมูล เพื่อนำมาประกอบการพิจารณา ผลิตรายการเพื่อให้เกิดความสมดุลกันระหว่างความต้องการทางการตลาดและความงามเชิงศิลปะในการผลิตรายการ

จุดประสงค์การเรียนรู้เมื่อเรียนจบแล้วนักศึกษสามารถผลิตรายการที่มีความสมดุลกันระหว่างความต้องการทางการตลาดและความงามเชิงศิลปะในการผลิตรายการได้อย่างถูกต้อง เนื้อหาหรือความรู้ที่ผู้เรียนต้องเรียนรู้อุดมประกอบสำคัญในการผลิตรายการวิทยุดิจิทัล กระบวนการคิดสร้างสรรค์และผลิตรายการวิทยุเพื่อตอบ

สนองความต้องการทางการตลาดและผู้บริโภค เทคนิคการนำเสนอเพื่อดึงดูดความสนใจผู้ฟังเป้าหมายรายการ การนำเสนอเนื้อหาในรายการ
ทักษะด้านการผลิตรายการที่ต้องการพัฒนาทักษะการคิดสร้างสรรค์และผลิตรายการวิทยุดิจิทัล

ขั้นตอนที่ 2 : กำหนดหลักฐานการเรียนรู้และการประเมินผลการเรียนรู้

หลักฐานการเรียนรู้ได้แก่ผลงานรายการวิทยุดิจิทัลที่ผลิตเสร็จสมบูรณ์แล้ว โดยนำเสนอประกอบ การอธิบาย อภิปราย และตอบคำถามร่วมกันระหว่างผู้เรียนและผู้สอน เพื่อนำข้อเสนอแนะไปปรับปรุง พัฒนาผลงาน จากนั้นจึงนำผลงานเผยแพร่ทางช่องทางออนไลน์ต่อไป การประเมินผลการเรียนรู้ประเมินตามสภาพจริงจากการตรวจผลงานรายการการสังเกตจากการนำเสนอหน้าชั้นเรียนการตอบคำถามและการอภิปรายร่วมกันของผู้เรียน

ขั้นตอนที่ 3 : การวางแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

จากประสบการณ์สอนของผู้เขียนที่ได้สอนนักศึกษาสาขาวิชาวิทยุ โทรทัศน์ และสื่อดิจิทัล ในรายวิชาการผลิตรายการวิทยุดิจิทัล พบว่า นักศึกษา ยังไม่สามารถคิดสร้างสรรค์และผลิตรายการให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและผู้ฟังเป้าหมายรายการได้ดีเท่าที่ควร เนื่องจากทักษะการคิดสร้างสรรค์และการผลิตรายการวิทยุ ซึ่งเป็นสื่อที่ใช้เสียงนำเสนอเนื้อหาเพียงอย่างเดียวนั้นมีความยากและซับซ้อน ทำให้นักศึกษาต้องฝึกฝนมากขึ้น อีกทั้งนักศึกษาแต่ละคนมีความสามารถในการคิดสร้างสรรค์ในระดับที่แตกต่างกัน จากประเด็นดังกล่าว

ผู้เขียนได้นำแนวการจัดการเรียนรู้แบบการสอนแนะให้รู้คิด(Cognitively Guided Instruction: CGI) พัฒนาโดยคาร์เพนเทอร์และคณะ (Carpenter et al.) มาประยุกต์ใช้ แนวคิดดังกล่าวส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ร่วมมือกันทำงานผ่านกิจกรรมกลุ่มเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้สืบค้นหาความรู้ลงมือปฏิบัติและแก้ปัญหาด้วยตนเองโดยมีผู้สอนเตรียมสถานการณ์ในชีวิตจริงตั้งคำถามและกระตุ้นสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการสร้างความรู้ประกอบด้วยขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ 4 ขั้นตอนได้แก่ ขั้นตอนการนำเสนอปัญหาขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล ขั้นตอนการนำเสนอคำตอบและเหตุผลและขั้นตอนการอภิปรายคำตอบและเหตุผลโดยมีรายละเอียด(เวชทุทธ์อังกะภัทรขจร, 2553) ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 : การนำเสนอปัญหา

1) ผู้เขียนนำเสนออินโฟกราฟิกส์ (Infographics) ภาพรวมของการผลิตรายการวิทยุดิจิทัล รูปแบบพอดแคสต์ในที่ได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ.2561-2563 จากนั้นให้นักศึกษาได้ร่วมกันอภิปรายประเด็นดังกล่าว โดยผู้เขียนใช้คำถามนำเพื่อให้เกิดการอภิปรายร่วมกันระหว่างนักศึกษาเช่น การผลิตรายการวิทยุแบบดั้งเดิมกับแบบดิจิทัลแตกต่างกันอย่างไร เทคนิคการนำเสนอรายการแบบใดเหมาะสมกับวิทยุแบบพอดแคสต์ แนวโน้มการผลิตรายการวิทยุในอนาคตจะเปลี่ยนไปอย่างไร ผู้ผลิตรายการต้องคำนึงถึงองค์ประกอบอะไรบ้างหากต้องผลิตรายการให้ตอบใจผู้ฟัง เป็นต้นเพื่อเป็นการทบทวนความรู้เรื่องการผลิตรายการวิทยุของนักศึกษา

2) ผู้เขียนนำเสนอตัวอย่างผลงานรายการวิทยุดิจิทัลในรูปแบบพอดแคสต์ มีเนื้อหาเกี่ยวกับการใช้ภาษาอังกฤษในชีวิตประจำวัน ที่เผยแพร่ทางสื่อออนไลน์ แล้วใช้คำถาม เช่น เนื้อหาที่นำเสนอในพอดแคสต์นี้แสดงให้เห็นอะไร เพราะอะไรผู้ฟังจึงติดตามรับฟังจนจบรายการ การผลิตรายการมีองค์ประกอบสำคัญ อะไรบ้าง เป็นต้นเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการอภิปรายร่วมกันถึงการคิดสร้างสรรค์และผลิตรายการวิทยุดิจิทัลโดยเชื่อมโยง

กับความรู้ที่มีอยู่เดิมจากนั้นผู้เรียนช่วยกันสรุปการคิดสร้างสรรค์และผลิตรายการวิทยุดิจิทัลว่าในการผลิตรายการให้ประสบความสำเร็จทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพนั้นทำได้อย่างไร มีกระบวนการใดบ้าง เพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนและถูกต้องมากที่สุด

- 3) ผู้เขียนนำเสนอกิจกรรม เรื่อง รายการวิทยุดิจิทัลแบบพอดแคสต์ สื่อเสียงเปลี่ยนโลก

ขั้นที่ 2 : การวิเคราะห์ข้อมูล

4) แบ่งนักเรียนเป็นกลุ่มๆละ 4-7คนพร้อมให้นักเรียนทำกิจกรรมที่เรื่องรายการวิทยุดิจิทัลแบบพอดแคสต์ สื่อเสียงเปลี่ยนโลก

5) ผู้เรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามตามกิจกรรมที่ 1 พร้อมทั้งอธิบายเหตุผลโดยในช่วงที่ผู้เรียนทำกิจกรรมนี้ผู้เขียนจะคอยสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนพร้อมทั้งให้คำแนะนำเมื่อนักเรียนเกิดข้อคำถามหรือปัญหา

ขั้นที่ 3 : ขั้นการนำเสนอคำตอบและเหตุผล

6) เมื่อผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมเสร็จเรียบร้อยแล้วผู้เขียนเลือกผู้เรียน 2-3 กลุ่ม ให้ส่งตัวแทนมานำเสนอคำตอบของกลุ่มตัวเองพร้อมทั้งเหตุผลจากนั้นผู้เขียนใช้คำถามนำเพื่อให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดหรือเหตุผลที่ใช้เพื่อให้เกิดการแสดงผลที่ครอบคลุมและสมบูรณ์ที่สุดเช่นบอกได้หรือไม่ว่าได้คำตอบนี้มาได้อย่างไรจากแหล่งข้อมูลใดหรือบอกได้หรือไม่ได้จากคำตอบนี้สมาชิกคิดอะไรอยู่จึงตอบเช่นนั้นเป็นต้นขณะที่กลุ่มที่เหลือเปิดโอกาสให้ได้เสนอคำตอบและเหตุผลที่แตกต่างออกไป

ขั้นที่ 4 : ขั้นการอภิปรายคำตอบและเหตุผล

7) ผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเพื่อบูรณาการคำตอบแนวคิดและเหตุผลจากการนำเสนอของผู้เรียนแต่ละกลุ่มย่อยโดยผู้เป็นผู้ใช้คำถามทำให้เกิดการอภิปรายเช่นเหตุผลของแต่ละกลุ่มเหมือนหรือต่างกันอย่างไรเป็นต้นจากนั้นผู้เขียนและผู้เรียนช่วยกันสรุปคำตอบพร้อมเหตุผลตามกิจกรรมที่ได้ทำอีกครั้งเพื่อให้ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์เปรียบเทียบข้อมูลได้ถูกต้อง

- 8) ผู้เรียนช่วยกันสรุปองค์ความรู้ที่ได้รับเพื่อนำไปสร้างสรรค์และผลิตรายการ จากนั้นจึงนำเสนอเผยแพร่ต่อไป

บทสรุป

แนวคิด “สอนให้น้อยลง เรียนรู้ให้มากขึ้น” หรือ Teach Less, Learn More (TLLM) เป็นแนวความคิดที่ต้องการให้ผู้สอนลดบทบาทในการสอนให้น้อยลงเปลี่ยนบทบาทจากผู้ป้อนความรู้เป็นผู้จุดประกายความคิดสร้างแรงบันดาลใจในการหาความรู้ด้วยตัวเองของผู้เรียนสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการค้นคว้าหาข้อมูลด้วยตนเองเน้นสร้างความรู้และแก้ปัญหาด้วยตนเองให้ความสำคัญกับการคิดของผู้เรียนเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทำงานเป็นกลุ่มมีโอกาสนำเสนอความคิดของตนเองร่วมกันอภิปรายก่อให้เกิดการเชื่อมโยงความรู้เดิมกับชีวิตจริงโดยได้รับเรียนรู้จากการใช้ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงนำมาศึกษาวิเคราะห์และทดลองในปฏิบัติจริงเพื่อให้เกิดความเข้าใจมีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานได้ด้วยตนเองเพื่อให้ได้ชิ้นงานตามที่ต้องการมีการร่วมคิดร่วมลงมือทำแสวงหาความรู้ระหว่างสมาชิกภายในกลุ่มและมีการแลกเปลี่ยนช่วยเหลือเพื่อนกลุ่มอื่น ๆ มีความรับผิดชอบหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายมีการทำงานเป็นทีมตามความถนัดและความสามารถของตนเองจนปฏิบัติงานสำเร็จทั้งนี้อาจพบปัญหาระหว่างการดำเนินงานของแต่ละกลุ่มแตกต่างกันออกไปผู้เรียนจึงต้องฝึกการสังเกตจดบันทึกข้อมูลต่างๆ พร้อมบันทึกอุปสรรคและเสียงระหว่างการดำเนินงานเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นและสามารถนำผลที่

ได้ไปแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างเพื่อนร่วมชั้นเรียนกับผู้สอนต่อไปการได้ลงมือปฏิบัติจริงทำให้ผู้เรียนเกิดการจดจำดีขึ้นกว่าการอ่านหรือท่องจำจากตำราซึ่งการลงมือปฏิบัติทำให้ผู้เรียนมีทักษะประสบการณ์และยังสามารถนำความรู้ที่ได้รับนำไปประยุกต์ใช้ในการทำงานต่อไป

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

ฉันทน์ ธาตุทอง. 2552. การออกแบบการสอนแบบย้อนกลับ. พิมพ์ครั้งที่ 3. นครปฐม: เพชรเกษมการพิมพ์.

จันทร์ชลี มาพุทธ.สอนน้อยเรียนมาก Teach Less, Learn More / TLLM). วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ประจำปีที่ 23 ฉบับที่ 2 (กุมภาพันธ์ – พฤษภาคม 2555).

ชัชชญา กัญญา. (30พฤษภาคม 2564). วิชาปฏิบัติกิตติารกับการจัดการเรียนแบบใฝ่รู้และแนวคิดสอนให้น้อยลง เรียนรู้ให้มากขึ้น. [Download]. สืบค้นจากhttp://apr.nsr.u.ac.th/Act_learn/myfile/09062014172531_3.pdf

เวชฤทธิ์ อังกะภักทรจจร. การประยุกต์ใช้แนวคิด Teach Less, Learn More (TLLM) สู่การจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนคณิตศาสตร์. วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา ประจำปีที่ 23 ฉบับที่ 1 (ตุลาคม 2554 - มกราคม 2555).

ธีรดา ขำนอง. (15 เมษายน2564). การเรียนรู้แบบ “สอนน้อยเรียนมาก” ในศตวรรษที่ 21 กับ การเรียนรู้เชิงพุทธ. วารสารมหาจุฬาริชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ประจำปีที่ 6 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562).

พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และ พเยาว์ ยินดีสุข. 2553. กระบวนการออกแบบย้อนกลับ. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษาอังกฤษ

http://www.boi.go.th/thai/asean/Singapore/capt1_m1.html http://sitawan112.blogspot.com/2013/06/teach-less-learn-more_8.html

https://www.freepik.com/free-vector/learning-concept-illustration_10915595.htm?query=learn

https://www.freepik.com/free-vector/learning-concept-illustration_14230944.htm#page=1&query=learn&position=17

https://www.freepik.com/free-vector/teaching-concept-illustration_7504540.htm#page=teach&position=10